

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА

БНБ-195653/23-12-2025

УТВЪРЖДАВАМ:

(подпис)

ПЕТЪР ЧОБАНОВ
ПОДУПРАВИТЕЛ
РЪКОВОДЕЩ
УПРАВЛЕНИЕ „БАНКОВО“

УКАЗАНИЕ

ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СЪДЪРЖАНИЕТО И РЕДА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ НА
БНБ ЗА СТАТИСТИКАТА НА

ПОДРОБНИТЕ АНАЛИТИЧНИ ДАННИ ЗА КРЕДИТИТЕ И КРЕДИТНИЯ РИСК И

ЗА УЧАСТНИЦИТЕ В КРЕДИТНИЯ ПРОЦЕС

декември, 2025 г.

ГЛАВА ПЪРВА

Общи положения

Чл. 1. Настоящото указание определя съдържанието, реда, методологическите и техническите изисквания за попълването и предоставянето на статистическите форми, които местните лица по чл. 2а (наричани по-долу „отчетните единици“) от Наредба № 17 на БНБ (Наредбата) предоставят на БНБ за целите на съставянето на статистиката на подробните аналитични данни за кредитите и кредитния риск и за участниците в кредитния процес.

Чл. 2. Получената по реда на Наредбата и настоящото указание статистическа информация се обработва и разпространява от дирекция “Статистика” в съответствие с Регламент (ЕО) № 2533/98 на Съвета относно събирането на статистическа информация от Европейската централна банка (и съответните изменения), чиито изисквания се отнасят и до националните централни банки от Европейската система на централните банки (ЕСЦБ).

ГЛАВА ВТОРА

Методологически изисквания за отчитане на информацията

Чл. 3. Разпределението по икономически дейности се извършва съгласно *Класификация на икономическите дейности (КИД-2025)*.

Чл. 4. Дефинициите и обхвата на данните по чл. 21 в от Наредба № 17 на БНБ са съгласно в *Методологическите изисквания за данните Регистъра на лицата, институциите и филиалите*.

Чл. 5. Дефинициите и обхвата на данните по чл. 21 в от Наредба № 17 на БНБ са съгласно *Методологическите изисквания за отчитане на данните за целите на Централния кредитен регистър и статистиката на подробните аналитични данни за кредитите и кредитния риск (АнаКредит)*.

Чл. 6. При предоставяне на данните, отчетните единици спазват следните общи изисквания:

1. Не се допуска предоставянето на информация на консолидирана основа с дъщерни предприятия и/или клонове на отчетната единица в чужбина, като взаимоотношенията с тях се отчитат според тяхната резидентност и секторна принадлежност.

2. За целите на настоящото указание се използва, където е необходимо, Класификация на икономическите дейности (КИД 2025) по Делегиран Регламент 2023/137 от 10.10.2022 г. на Европейската комисия за установяване на Европейската статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2.1 в сила от 1 януари 2025 г.

ГЛАВА ТРЕТА

Отчетни форми

Чл. 7. (1) Отчетните единици предоставят отчетните форми за участниците в кредитния процес, в съответствие с *Методологически изисквания за отчитане на данните за целите на Регистър на лицата, институциите и филиалите (РелиФ)*, където са описани отчетните правила и особеностите за попълване на всяка от тях.

(2) Отчетните форми за данните за целите на Регистъра на лицата, институциите и филиалите са:

1. RELIF_BG_ENTTY_ID
2. RELIF_NO_BG_ENTTY_ID_LE
3. RELIF_ENTTY_ID_BORR_ID

Чл. 8. (1) Отчетните единици предоставят отчетните форми за подробни аналитични данни за кредитите и кредитния риск, в съответствие с *Методологическите изисквания за отчитане на данните за целите на Централния кредитен регистър и статистиката на подробните аналитични данни за кредитите и кредитния риск (АнаКредит)*, където са описани отчетните правила и особеностите за попълване на всяка от тях.

(2) Отчетните форми за АнаКредит са:

1. ANACREDIT_MONTHLY_EA
2. ANACREDIT_MONTHLY_CL_EA
3. ANACREDIT_LINKED_CONTRACT_EA

(3) При необходимост от промяна или корекция на вече представена пред БНБ отчетна форма, се подава нова коригираща отчетна форма.

(4) Коригиращият отчет съдържа цялата информация за отчетния период и замества изцяло данните, подадени с първоначалния или предходния коригиращ отчет. Ревизирани

данни в ИИС могат да се подават за повече от един отчетен период (считано от началото на 2026 г.) с отчетна форма ANACREDIT_QUICKFIX.

Чл. 9. (1) Отчетните единици предоставят два вида отчетни форми - регулярни отчетни форми и такива при необходимост (ad hoc форми).

(2) Регулярна отчетна форма е форма, чието предоставяне е задължително, независимо дали в рамките на отчетния период има събития, които да се отразят в нея или не.

(3) Отчетна форма, която се представя при необходимост (ad hoc форма) се подава само в случаите, когато в рамките на отчетния период има определени събития – нов участник в кредитния процес или промяна на данни за вече отчетен участник.

ГЛАВА ШЕСТА

Предоставяне на информацията

Чл. 10. (1) Информацията по настоящото указание се предоставя в БНБ, управление „Банково“, дирекция „Статистика“, в електронен вид чрез разработената в БНБ „Интегрирана информационна система на БНБ“ (ИИС).

(2) Предоставянето на информация се извършва от потребители, упълномощени от отчетната единица. Преди първото подаване на данни, съответните потребители подават през портала за управление на достъпа в ИИС индивидуално заявление за достъп, съгласно *Инструкция за външни потребители за подаване на заявления за достъп и заявления за прекратяване на достъп до Интегрирана информационна система на БНБ*, приложена към настоящото указание.

(3) Използването на електронните услуги в портала на ИИС е възможно чрез валидно квалифицирано удостоверение за квалифициран електронен подпис, в съответствие с одобрените роли и привилегии за достъп.

(4) Не се приема статистическа информация, изпратена по друг начин, освен при наличието на извънредни ситуации и изрично разпореждане на подуправителя, ръководещ управление „Банково“.

(5) В случай на оттегляне на упълномощаването на някой от потребителите по ал. 3, отчетните единици прекратяват достъпа чрез подаване на заявление за прекратяване на достъп в ИИС, съгласно *Инструкция за външни потребители за подаване на заявления за достъп и заявления за прекратяване на достъп до Интегрирана информационна система на БНБ*.

(6) Подадените по ал. 3 и 4 документи се обработват от БНБ в срок от 5 (пет) работни дни от получаването им в БНБ.

(7) Предоставянето на статистическите форми по електронен път посредством ИИС от отчетните единици, както и контролът на информацията се извършват съгласно *Техническо ръководство за работа в Интегрираната информационна система на БНБ*, приложено към настоящото указание.

ГЛАВА СЕДМА

Изисквания към отчетните единици по отношение на управлението и контрола на данните

Чл. 11. (1) Отчетните единици осигуряват, че предоставянето на входящи данни се извършва по независим и безпристрастен начин и не е повлияно от съществуващи или потенциални конфликти на интереси, и въвеждат и поддържат ефективни системи и механизми за контрол, с които да гарантират целостта, достоверността и надеждността на всички предоставени данни по настоящото указание.

(2) За целите на ал. 1, отчетните единици приемат вътрешни правила, с които установяват:

1. процедура по предоставянето на данни, одобрена от управителния орган на отчетната единица. Процедурата следва да съдържа и предвидени действия по предоставянето на данните на БНБ в случай на извънредни обстоятелства;

2. механизми за контрол във връзка с това кой може да предоставя входящи данни, който да включва определяне на лицата, податели на входящи данни, както и алтернативни лица, поемащи тези функции, в случай че подателят на данни отсъства планирано или поради извънредни обстоятелства;

3. процедура за наблюдение и контрол на процеса на изпращане на данни, гарантираща навременното изпращане на достоверни и точни данни;

4. процедури и механизми за ефективно събиране на първичните данни и тяхното организиране в информационните системи на отчетните единици, които да позволяват навременното предаване на пълна, точна и достоверна статистическа информация;

*Указание за определяне на съдържанието и реда за предоставяне на информация
на БНБ за статистиката на подробните аналитични данни за кредитите и кредитния риск и
за участниците в кредитния процес*

(3) Отчетните единици осигуряват, че лицата, отговорни за подаването на входящите данни притежават необходимите знания и опит относно детайлите по данните, както и относно всички елементи и етапи от процеса по предоставяне на входящите данни.

(4) Отчетните единици въвеждат механизми и системи за съхраняването за подходящ срок на предоставените входящи данни, както и на данните за комуникацията и съобщенията във връзка с предоставянето на входящи данни.

(5) Предоставяните данни и прилаганите механизми и процедури по ал. 2 – 4 подлежат на периодичен вътрешен преглед от отчетната единица.

(6) БНБ може да изисква да ѝ бъдат предоставяни вътрешните правила по този член, както и да прави препоръки за тяхното подобряване.

Чл. 12. При предоставянето на данните на БНБ, подателите им осигуряват, че:

1. отчетните форми съдържат вярна и пълна информация и отговарят на определенията и изискванията от настоящото указание;

2. отчетните форми се подават своевременно и в рамките на сроковете, определени в настоящото указание;

3. отчетните форми се изготвят и подават съгласно методологическите и техническите изисквания, определени в настоящото указание;

4. в случай на констатирани грешки, промени и несъответствия в предоставените входящи данни предоставят коригирани входящи данни;

5. достъпът до ИИС се осъществява само от оторизираните за това лица, при спазване на съответните мерки за сигурност.

Чл. 13. (1) При подаването им в ИИС отчетните форми преминават през валидации и контроли, съгласно *Техническо ръководство за работа в Интегрираната информационна система на БНБ*. Следват допълнителни проверки на данните от експерт, след които формата получава статус „приета за обработка“ или „отхвърлена“.

(2) В случай на съмнения относно верността и пълнотата на подаваната статистическа информация, експерти от БНБ могат да се свързват с отчетните единици за предоставяне на допълнителни уточнения по представените отчетни форми.

(3) В случай на констатирани грешки, пропуски или несъответствия, отчетните форми могат да бъдат отхвърлени и отчетните единици следва да подадат нови форми в определен от БНБ допълнителен срок.

Заключителни разпоредби

§ 1. Неразделна част от настоящото Указание са:

1. Приложение 1 Методологически изисквания за отчитане на данните за целите на Регистъра на лицата, институциите и филиалите;
2. Приложение 2 Отчетни форми (RELIF_BG_ENTTY_ID; RELIF_NO_BG_ENTTY_ID_LE; RELIF_ENTTY_ID_BORR_ID);
3. Приложение 3 Методологически изисквания за отчитане на данните за целите на Централния кредитен регистър и статистиката на подробните аналитични данни за кредитите и кредитния риск (АнаКредит);
4. Приложение 4 Отчетни форми (ANACREDIT_MONTHLY_EA; ANACREDIT_MONTHLY_CL_EA; ANACREDIT_LINKED_CONTRACT_EA);
5. Приложение 5 Инструкция за външни потребители за подаване на заявления за достъп и заявления за прекратяване на достъп до Интегрирана информационна система на БНБ;
6. Приложение 6 Техническо ръководство за работа в Интегрираната информационна система на БНБ.

§ 2. Настоящото Указание е съобразено със следните нормативни документи и статистически стандарти:

- Регламент (ЕС) 2016/867 на Европейската централна банка от 18 май 2016 година относно събирането на подробни данни за кредитите и кредитния риск (ЕЦБ/2016/13)
- Насоки (ЕС) 2019/1335 на Европейската централна банка от 7 юни 2019 година за изменение на Насоки (ЕС) 2018/876 относно регистъра на данни за институциите и филиалите (ЕЦБ/2019/17)
- Насоки (ЕС) 2020/497 на Европейската централна банка от 20 март 2020 година относно вписването на някои данни в регистъра на данни за институциите и филиалите от националните компетентни органи (ЕЦБ/2020/16)
- Регламент (ЕС) №1071/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 година относно баланса на сектор „Парично-финансови институции“ (преработен) (ЕЦБ/2013/33);

*Указание за определяне на съдържанието и реда за предоставяне на информация
на БНБ за статистиката на подробните аналитични данни за кредитите и кредитния риск и
за участниците в кредитния процес*

- Регламент (ЕС) № 1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 година относно статистиката на лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции (преработен текст) (ЕЦБ/2013/34);
- Регламент (ЕО) № 2533/98 на Съвета от 23 ноември 1998 г. относно събирането на статистическа информация от Европейската централна банка, изменен с Регламент (ЕО) № 951/2009 на Съвета от 9 октомври 2009;
- Наръчник по статистика на балансовите показатели на ПФИ, ЕЦБ (Януари 2019);
- Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012;
- Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи;
- Насоки на Европейската централна банка от 4 април 2014 г. относно паричната и финансовата статистика (ЕЦБ/2014/15) и съответните изменения;
- Европейската система от национални и регионални сметки, ревизия 2010 г. (ЕСС 2010);
- Наръчник и ръководство по парична и финансова статистика (Monetary and Financial Statistics Manual and Compilation Guide) на МВФ (2016 г.);
- Закон за счетоводството;
- Валутен закон;
- Наредба № 16 на БНБ от 29 март 2018 г. за издаване на лицензи и одобрения, за вписване в регистъра по чл. 19 от Закона за платежните услуги и платежните системи и за изискванията към дейността на операторите на платежни системи с окончателност на сетълмента;
- Класификация на икономическите дейности (КИД-2025);
- Класификация на териториалните единици за статистически цели в България (NUTS 2016 classification - ниво 3).

*Указание за определяне на съдържанието и реда за предоставяне на информация
на БНБ за статистиката на подробните аналитични данни за кредитите и кредитния риск и
за участниците в кредитния процес*

Настоящото Указание е утвърдено от подуправителя, ръководещ управление „Банково“, на основание чл. 25, ал. 1 от Наредба № 17 от 29 март 2018 година, в сила от 1 януари 2026 г.